

İTHAL İLAÇ HALA GÜNDEMİMİZDE...

İthal ilaç dosyasını, ülkemiz ve mesleğimiz açısından gündemde tutmak bir zorunluluk halini almıştır.

Önceleri antineoplastik ilaçlar, aşılarda, hormon preparatları gibi ileri teknoloji gerektiren ilaçlar ithal edilirken, şimdilerde bunların yanında, ülkemizde üretilen ve benzeri bulunan mide ilaçları, ağrı kesici, vitamin, pastil ve doğal kaynaklı ürünlere doğru tehlike arzeden bir genişleme başlamıştır. Eczanelerimizde önemli bir yer almaya başlayan ithal ilaçların sayıları arttıkça genel kar oranımız düşmekte, fiyat takibinde sorun yaşamaktayız. Düşük kar marjı, kısa vadesiyle zaten dar boğazda olan eczane eczacılığına ek sıkıntı yaratan, 1998 yılında %20 seviyelerine ulaşmış bulunan ithal ilacın artış nedenlerine bakalım:

EN ÖNEMLİ ETKEN GÜMRÜK BİRLİĞİ VE İLAÇTA PATENT'TİR

Gümrük Birliğindeki Türkiye gelişmesini tamamlayamamış fakat en hızlı büyüyen ülkeler sıralamasında 8. ülke, ilaç piyasası hacmi açısından dünya sıralamasında 19. ülkedir, Türkiye iştah kabartan ilaç pazarı ile bir çoğu AB içinde olan büyük firmaların ilgisiyle karşı karşıyadır. Patentinde sağlayacağı katkılar ile nerede karlılık varsa oraya koşan sermaye grupları için Türkiye, ithal ilaç cenneti haline gelmektedir.

İthal ilaç gümrükten her çekilişte döviz kuruna bağlı olarak fiyat alabilmekte, enflasyon ve döviz kuru artışlarına karşı fiyatı korunabilmektedir. Türkiye'de üretilen ilaçların ise fiyat artış oranını S.B.'liği belirlemede, bu da ilaç fiyatlandırılması ithal ilacın lehine olan bir durumdur.

A.B. İlaç Ruhsatlandırma kriterleri Türkiye'de de uygulamaya başlanmış, yerli sanayinin hazır olmayışı biyoyararlanım ve bioeşdeğerlilik çalışmalarının yapılabileceği LAB.'ların olmayışı, çalışmaların maliyetinin yüksek olması

ruhsatlandırma safhalarında zamanın uzun olması ithal ilaca yönelmeyi arttırmıştır.

İlaç üretimi için ciddi ve sürekli yatırım, ileri teknoloji, AR-GE pay ayırma zorunluluğu vardır. İlaç ithalatında ise kalıcı yatırımlara hatta hiçbir yatırıma gerek duymadan bir büro, küçük bir ekiple ciddi karlar söz konusudur.

Sağlık Bakanlığı kontrolü ile ithal edilmesi gereken, ilaç kapsamında olan bazı vitamin ve mineral prep.'ların mamaların, Tarım Bakanlığına verilmiş olması, bu ürünlerin S.B. ve eczacı kontrolünden uzaklaştırarak denetimi azaltılmış, ithalatı kolaylaştırılmış, reklam ve fiyat serbestisi ile haksız rekabete neden olmuştur.

DiĞER ÖNEMLİ BİR NEDENDE YERLİ İLAÇ SANAYİNİN BUGÜNKÜ DURUMUDUR

Ülkemiz kendi ilacını üretebilen 35 ülke arasında bulunmakta, ilaç sektörümüzde bulunan 100'e yakın firmanın 65'i üretim yapmaktadır. İlaç sanayimiz cumhuriyet döneminde gelişmeye başlamış, yıllarca teşvik kapsamına dahil edilmiştir. Ülkenin ilaç ihtiyacının çoğunu karşılar duruma geldiği halde son dönemdeki gelişmelere uyum sağlama konusunda bekleneni gerçekleştirilememiştir. 1990 yılında ilaçta ihracatın ithalatı karşılama oranı %20'lerde iken günümüzde %10'lara düşmüştür.

İlaç sanayimiz,

- Fason üretici ve ambalaj sanayi olma hüviyetinden kurtulamamış, ilaç hammaddesi, yardımcı madde ve aktif madde sanayisini yani kimya sanayisini geliştirememiş, yabancı ham maddeye bağlı olarak üretime devam etmektedir.

Üretilen ilaçların hammaddelerinin %30'u Türkiye'de üretilmekte fakat çeşit olarak bu oran %3'ü geçmemektedir.

- Yatırımlar her yıl azalmakta, AR-GE yok denecek kadar azdır.

- Patenti ilaç sanayisi gelişmiş ülkeler ancak kabul ederken yerli ilaç sanayi patante karşı ciddi anlamda tepki koymaktadır.

Bunun yanında var olan sorunların çözümü için ilaç fiyatlarının serbest bırakılmasını ve ilaçta reklamın gelmesi ile aşılabilirliğini savuna gelmişlerdir. Bizler sağlık sektörlerimizin geleceği için yerli ilaç sanayini desteklenmesini savunurken, sanayide üzerine düşeni yapmalıdır.

- Uluslararası tekel olmuş bir firmanın küçük bir parçası olmaksızın, ilacın sosyal boyutunu, stratejik önemini ve ülke menfaatlerini ön plana çıkartıp dünya ilaç endüstrisi ile rekabet edecek Türk ilaç sanayisi yaratılmalıdır.

- Birçok Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin bile, kabul etmediği patente karşı gelmelidir.

- Abartı promosyonlardan kaçınılmalı, AR-GE payı mutlaka artırılmalıdır.

- Ülkenin yapısı ele alınıp fermentasyon sentezi gibi yöntemlere ağırlık verilmeli ve kimya sanayinin gelişimi

için mutlak çaba harcanmalıdır.

Sonuçta;

- Tüketimde yerli ilaç payı azalacak, sağlık harcamalarında ilaca ayrılan pay artacaktır.

- Yerli ilaç sanayi yatırım yapmayacak, yabancı partner arayışına girecektir. Çok uluslu tekel firmalar pazarın hakimi olacak, ilacın tüketimini, karlılığı, pazar payını arttırmak için O.T.C. gibi, ilaçta reklam gibi senaryolar hazırlanacaktır.

Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, zincirin son halkası, yani filmin sonu, ilacın eczacı insiyatifinden çıkartılmaya çalışılmasıdır. Bunun en son örneği yeni vitamin shoplarıdır.

Çözüm önerilerinin en başında Türkiye gibi gelişmekte olan, ülke nüfusunun büyük çoğunluğunun satın alma gücünün düşük, ulusal sağlık politikasının olmadığı, günlük hükümet politikalarının yapıldığı ve her türlü kirliliğin döndüğü dönemde, halk sağlığı acımasızca yabancı sermaye tekeline bırakılmamalıdır.

İthal edilen ilaçların denetimi artırılmalı, ithal edilen ve ithal eden firma, ilacın diğer ülkelerdeki fiyatı araştırılmalı ve AR-GE fon ayrılmalıdır.

İlaç yılda 3-4 kez ithal edilmeli, fiyatlar kısa sürede değişmemelidir.

İthalat mutlak ihtiyaçtan olmalı, ülkemizde üretilen ilaçların ithaline izin verilmemelidir.

İthal ilaç ile yerli ilacın satış şekli eşitlenmelidir.

Sonuç itibarı ile ,

ilaç ithalatı olmasın demiyoruz, ülkede üretilmeyen gen teknolojisi gibi yüksek teknoloji gerektiren, tek bir firmanın üretebildiği hayati öneme haiz ilaçların ithali mutlak gereklidir. TEB ithalat konusunda üzerine düşeni yapmaktadır. Parasetamol gibi ülkede çok sayıda üretilen ilaçların çok yüksek fiyatlarla ithal edilmesi yanlıştır.

Sınırların kaldırıldığı, teknolojinin alabildiğine ilerlediği, iletişimin sınır tanımadığı, değişimin çok hızlı olduğu bir dönemde yeniliklerin ve değişikliklerin mahkumu değil, hakimi olmalıyız.

Çok uluslu firmaların birleşerek mega firmalar haline geldiği, bu firmaların insanı müşteri ve tüketici olarak gördüğü, büyük balığın küçük balığı yuttuğu bir dünya düzeni içindeyiz, bu oluşan yeni dünya düzeninin karşısında durabilecek yegane güç, tek unsur örgütlülüktür. Yani dayanışmadır.

Örgütlü mücadele ile biz eczacılar ülke ve meslek menfaatleri için duyarlı, tevbirli olmaya mecburuz.

Ecz. Burhanettin BULUT